

Інформаційні технології у правовій сфері України: основні підходи до визначення

К. В. Юдкова

Науково-дослідний інститут інформатики і права Національної академії правових наук України
Corresponding author. E-mail: yudkovakv@gmail.com

Paper received 18.08.17; Accepted for publication 25.08.17.

Анотація. У статті проаналізовано існуючі тлумачення і виділені основні підходи до визначення поняття «інформаційні технології». Також запропоновано визначення на основі технократичного підходу, яке могло б забезпечити однозначність і конкретику дефініції поняття і подальшого його тлумачення для повноти правового регулювання окремих груп суспільних відносин в сфері створення і використання інформаційних технологій.

Ключові слова: інформаційні технології, інформаційно-комунікаційні технології, інформаційний процес, понятійно-категоріальний апарат.

В національному законодавстві України зберігається ситуація невизначеності понятійно-категоріального апарату в інформаційному праві, зокрема відсутність однозначності тлумачення поняття «інформаційні технології». Термінологічна невизначеність в праві призводить до можливості подвійного тлумачення понять. А в тих випадках, коли поняття, терміни є визначальними не тільки для позначення сфери чи зони правового регулювання, а й для виокремлення з-поміж інших специфічного об'єкта правового регулювання, – недостатня чіткість визначення призводить до плутанини на етапі правозастосування, невірному тлумачення як органами державної влади, так і іншими суб'єктами правовідносин, як-то фізичними та юридичними особами.

Метою статті є аналіз існуючих положень законодавства України та юридичної літератури задля встановлення основних підходів до визначення.

Основними методами є аналіз і синтез, а також дедуктивний метод послідовного сходження від загального до конкретного, що дозволяє уникнути неоднозначності та різночитання при подальшому дослідженні тематики.

Для початку, необхідно зазначити, що для цілей цієї роботи, буде використаний погляд Гегеля на «поняття». Так, «поняття» – це «перш за все синонім дійсного розуміння суті справи, а не просто вираз будь-якого загального, будь-якої однаковості об'єктів споглядання».

Станом на сьогодні, дефініцію «інформаційні технології» (в однині «інформаційна технологія») містить лише Закон України «Про Національну програму інформатизації» від 04.02.1998 № 74/98-ВР. Так, відповідно до ст.1 вказаного закону, інформаційна технологія – цілеспрямована організована сукупність інформаційних процесів з використанням засобів обчислювальної техніки, що забезпечують високу швидкість обробки даних, швидкий пошук інформації, розосередження даних, доступ до джерел інформації незалежно від місця їх розташування [1].

Одразу необхідно розкрити значення двох термінів, які законодавець використав для дефініювання поняття «інформаційні технології»: інформаційні процеси та обчислювальна техніка.

Щодо інформаційних процесів, то, на нашу думку, вдалим і актуальним є визначення, яке міститься в Угоді про співробітництво у формуванні інформаційних ресурсів і систем, реалізації міждержавних програм держав-учасниць Співдружності Незалежних Держав у галузі інформатизації, а саме – процеси збирання, обробки, накопичення, зберігання, пошуку та розповсюдження інформації [2]. Дане визначення не звужує поняття, не

вказує на конкретні засоби обробки, зберігання тощо інформації за критерієм їх автоматизації і, як результат, є найбільш узагальненим та повним.

Обчислювальна техніка. На жаль, сьогодні як в науковій, так і в методичній літературі, прямо відслідковується відсутність єдності термінології. Якщо провести аналіз законодавчої бази України на предмет пошуку термінології в базі даних «Законодавство» на офіційному веб-сайті Верховної Ради України, то результатом стане 157 документів, в тексті яких міститься термін «обчислювальна техніка» без визначення [3]. Тобто, назване поняття використовується априорі для позначення фактично технічних засобів обчислення. Крім того, достатньо важливим є той факт, що порівняно великий сегмент документів відносяться до освітньої сфери, де визначення «обчислювальна техніка» прямо стосується позначення спеціальностей і дисциплін вивчення.

Але ж, обчислювальна техніка є поняттям, що виникло значно пізніше за явища, які воно на сьогодні (за одним із підходів) визначає та об'єднує. Крім того, сукупність елементів, що визначаються, є різноманітними та не мають чітких хронологічних меж. Так, якщо включати до поняття «пристрої, що використовуються для здійснення обчислень», то можна отримати часовий розклад існування явищ в декілька тисячоліть, тобто майже протягом всього часу існування людства.

Так, пристрої для підрахунку предметів матеріального світу починають свою історію з рахункових паличок, які і сьогодні використовуються, наприклад, в дошкільних та молодших шкільних освітніх закладах з метою навчання дітей техніці усного рахунку. З плином прогресу пристрої змінювалися, наприклад, фінікійські глиняні фігури – які також використовувалися для наочної демонстрації кількісних характеристик явищ і об'єктів. Пристрої ставали більш складними та дозволяли механізувати, а потім і автоматизувати процес обчислення (абак, логарифмічна лінійка, арифмометр, комп'ютер).

Таким чином, обчислювальні пристрої стали невід'ємною частиною будь-яких суспільних процесів, компонентом забезпечення галузей економіки та виробництва. А також, стали не тільки предметом суспільних відносин, але й в деяких випадках обґрунтували виникнення окремих галузей економіки і виробництва.

З вищенаведеного можна дійти проміжного висновку, що наповнення поняття «обчислювальна техніка» залежить від конкретної стадії розвитку людства та рівня культури суб'єкта, який використовує дефініцію. Очевидно, що з середини минулого століття, основними пристроями стали електронні обчислювальні машини

(ЕОМ), які були доступні людству в названий період часу.

Аналіз енциклопедичних визначень терміну «обчислювальна техніка» дозволяє дійти висновку про їх синонімічність, що дозволяє об'єднати їх в родову групу визначень або казати про один із підходів до визначення поняття. Загальним для наведених визначень є те, що вони надають поняттю «обчислювальна техніка» родового абстрактного статусу. Це означає, що під поняття потрапляє невизначена абстрактна сукупність розрізних індивідуальних елементів, пов'язаних родовими ознаками за функціональним призначенням. Тобто, непов'язана сукупність (нехронологічна послідовність) будь-яких предметів матеріального світу, основним призначенням яких є вплив на процес обрахунку кількісних характеристик заданого об'єкту.

При цьому досить ясно відслідковується процес синонімізації понять «техніка» та «пристрої». Втім, техніка – є більш широким поняттям, визначає всі механізми і прийоми (як результати розвитку культури та прогресу), які знаходяться в розпорядженні людини, а пристрої – є об'єкти матеріального світу, які є елементом та компонентом техніки, розглядуваної як системне явище, та використовуються в залежності від їх цільового призначення.

Таким чином, в самому визначення поняття «обчислювальна техніка» (яке можна аналізувати, спираючись на наведений вище підхід) вже криється протиріччя, пов'язане із нечіткістю меж широти змісту, що вкладається у визначення. Оскільки однозначно можна вказати, що визначення поняття «обчислювальна техніка» з точки зору віднесення до його множини об'єднаних предметів виключно пристроїв з конкретних цільовим призначенням – є значним звуженням змісту поняття.

Таким чином, нормативне визначення «інформаційні технології» містить в собі терміни, які не мають однозначного тлумачення та можуть виступати дискусійними, що є неприпустимим для нормативного термінологічного апарату, оскільки може привести до невірності та необ'єктивності як для подальшої правотворчості, так і для правозастосовної практики.

Відповідно до ч.8 ст. 1 Угоди про правовий режим інформаційних ресурсів Прикордонних військ держав-учасниць СНД інформаційні технології – сукупність методів, способів, прийомів і засобів обробки документованої інформації і регламентованого порядку її застосування [4]. Тобто, поняття ІТ використовується вже у множині і за базис визначення взято не тільки інформаційний процес, але й регламентація порядку подальшого впровадження інформації в безпосередні суспільні відносини, - використання інформації.

Наприклад, міжнародним стандартом ISO/IEC 38500:2015 «Управління інформаційними технологіями в організаціях» Інформаційні технології визначаються як ресурси, необхідні для збору, обробки, зберігання і розповсюдження інформації [5].

Багато авторів у вітчизняній літературі, при визначенні понять як то «інформаційні технології», «комп'ютерні технології» намагаються визначити їх через схожості або відмінності самих понять або, взагалі, при визначенні одного з них не згадують про інше, тобто дається, наприклад, досить довільне трактування таких понять. Також не досить обгрунтованим необхідно визнати спроби деяких авторів визначити інформаційні технології через «комп'ютерні технології», що є підхо-

дом до звуження поняття.

Наприклад, Триняк В.Ю. визначає інформаційні технології як конкретні способи й механізми оперування інформацією, які мають безпосередньо культурогенний, гносеогенний та автогенеративний характер [6]. При цьому автор, як і деякі інші автори, використовує разом із поняттям «інформаційні технології» поняття «інформаційно-комп'ютерні технології» в тому ж значенні, тобто повністю ототожнюючи їх, що ще раз демонструє наявну невизначеність та неоднозначність термінологічного апарату.

Наступне визначення: своєрідні способи пошуку, зберігання, обробки та поширення інформації. Також автор вказує на подвійну природу явища, а саме: інформаційні технології виступають і як форма (спосіб) пізнання, пошуку тощо інформації, і як об'єкт правового вивчення та регулювання (зокрема, інформаційним правом та правовою інформатикою) [7]. Дане твердження може бути піддане критиці в двох аспектах: по-перше, зважаючи на аксіоматичне правило, що об'єктом правового регулювання виступають суспільні відносини, інформаційні технології можуть бути предметом правового регулювання або об'єктом правовідносин; по-друге, пізнання (з філософської точки зору) притаманне суб'єкту мислення – людині, а форми пізнання різняться та залежать від рівнів пізнання і включають (не вичерпно): відчуття, сприйняття, уявлення, поняття, умовиводи, судження, експеримент, досвід. Таким чином, інформаційні технології можуть виступати засобом, фактично знярядям.

Н. О. Побережна вказує, що інформаційні технології – цілісна технологічна навчальна система, що являє собою інтеграцію технічного, дидактичного, користувального та інформаційно-освітнього середовища, яке забезпечує виконання раніше зумовленої послідовності спільних дій суб'єктів навчання в умовах інформатизації освіти, орієнтованих на досягнення проєктованих результатів професійної підготовки робочих кадрів [8]. Крім того, автор зазначає, що «інформаційні технології, є якісним продовженням комп'ютерних технологій», що не можна визнати досить логічно обгрунтованим, зважаючи на те, що комп'ютерні технології є поняттям вузьким, за інформаційні, що більш детально буде розглянуто нижче;

Можна спостерігати численну варіативність понятійного апарату. Основою для наведених визначень, безсумнівно, слугує критерій сфери застосування інформаційних технологій. А також автори апріорі асоціюють інформаційні технології із процесом автоматизованої обробки інформації, базуючись на досягненнях сучасності – високопродуктивних ЕОМ – комп'ютерах.

Згідно з визначенням ЮНЕСКО інформаційна технологія - це комплекс взаємозалежних, наукових, технологічних, інженерних дисциплін, що вивчають методи ефективної організації праці людей, зайнятих обробкою і зберіганням інформації; обчислювальну техніку і методи організації і взаємодії з людьми і виробничим устаткуванням, практичні додатки, а також пов'язані з усім цим соціальні, економічні і культурні проблеми [9]. Тобто, ми можемо зробити висновок, що за даним визначенням інформаційні технології об'єднують велику взаємопов'язану групу, систему відносин в сфері соціально-культурного життя людей, а також питання вирішення виникаючих проблем за допомогою нових знань. Крім того, в основу визначення ЮНЕСКО покладено підхід: технологія як наука. На підтвердження цього

підходу виступають самі кореневі слова «технологія»: technos (від грец.) – мистецтво, ремесло і logos (від грец.) – вчення, наука, тобто вчення про вміння, мистецтво переробляти сировинні речовини в корисні продукти. В 1772 р професор Геттінгенського університету І. Бекман визначив технологію як ремісничє мистецтво, що включає відповідні навички людини, емпіричні уявлення про знаряддя і трудові операції [10].

Необхідно звернути увагу, що існують визначення інформаційних технологій, в яких зовсім відсутнє посилення на комп'ютери, так, наприклад, інформаційна технологія - сукупність конкретних засобів, за допомогою яких людина виконує різноманітні операції з обробки інформації в усіх сферах своєї життєдіяльності [11]. З точки зору Гапоненко О.Л. та Орлової Т.М. інформаційна технологія - це представлене в проектній формі (тобто у формалізованому вигляді, придатному для практичного використання) концентроване вираження наукових знань і практичного досвіду, що дозволяє раціональним чином організувати той чи інший досить часто повторюваний процес [12]. При цьому Г. Поппель визначав інформаційні технології як використання обчислювальної техніки та систем зв'язку для створення, збору, передачі, зберігання, обробки інформації для всіх сфер суспільного життя [13].

Однак, усі визначення результують одне важливе твердження: інформаційні технології є способом роботи з інформацією.

Таким чином, якщо узагальнити, в літературі зустрічаються визначення інформаційних технологій як через технічні їх властивості, так і через відношення інформаційних технологій до різних сфер суспільного життя. Такі підходи можна визначити як антропоцентричний та техноцентричний, провівши певну паралель із підходами до визначення інформації, де третім підходом є недеєтермінований, за яким інформація виступає однією із вихідних первинних загальнонаукових категорій, що відображає структуру матерії та не зводиться до більш простих (вторинних) категорій.

Антропоцентричний підхід до визначення інформаційних технологій полягає у визначенні інформаційних технологій як сфери людської життєдіяльності, галузі здійснення соціальної, економічної та виробничої активності, де інформація ототожнюється з даними і фактами, які теоретично можуть бути трансформовані у знання. Тобто – сфера діяльності соціума, пов'язана із здійсненням інформаційних процесів - збирання, обробки, накопичення, зберігання, пошуку та розповсюдження інформації – в будь-якому виді діяльності. Таким чином, діяльність в сфері інформаційних технологій є одним із ключових понять, які вкладено в концепцію постіндустріального суспільства, характеристика нової історичної

фази розвитку цивілізації – інформаційного суспільства, основними рисами якого є збільшення ролі інформації і знань; забезпечення задоволення інформаційних потреб людства; створення глобального інформаційного простору; зростання долі інформаційних продуктів на світовому ринку. Більш доцільним в даному сенсі було б використання іншого терміну – інформаційна діяльність. Вдалу дефініцію надав Дорогих С.О., який визначив інформаційну діяльність як сукупність дій, спрямованих на задоволення інформаційних потреб громадян, юридичних осіб та держави, реалізується через інформаційні процеси, що охоплюють створення, збирання, одержання, зберігання, обробку, поширення, пошук, використання інформації та утворюють інформаційні продукти і впорядковані інформаційні ресурси, а також через формування інформаційно-телекомунікаційної інфраструктури, засобів зв'язку та засобів інформаційної безпеки [14].

Техноцентричний підхід базується на визначенні інформаційних технологій як опису процесу, основним предметом якого є інформація. За даного підходу інформаційні технології стають механізмом підвищення продуктивності інформаційної діяльності через використання сучасних засобів інформаційних технологій та стають основою для здійснення процесу інформатизації. Крім того, такий підхід покладено за основу існуючого вітчизняного нормативного визначення, а також саме в такому (або синонімічному) значенні законодавець та органи державної влади використовують поняття «інформаційні технології». Але, на жаль, виходячи із тлумачення законодавчого терміну, інформаційні технології звужуються до комп'ютерних технологій, і, фактично, надається визначення комп'ютерних засобів інформаційних технологій. Крім того, як вже вказувалося вище, законодавчий термін в своїй структурі містить спірні терміни, що є недопустимим. Якщо прийняти до уваги цю тезу, то можна зробити висновок, що сьогодні в Україні не міститься нормативного визначення інформаційних технологій в більш широкому сенсі.

Для цілей цього дослідження буде використано саме техноцентричний підхід до визначення розглядуваного терміну. Щодо питання використання терміну в множині чи в однині, то для нами обрано перший варіант, як такий, який став найбільш вживаний сьогодні. Таким чином, на підставі аналізу як існуючих понять, так і самої суті, природи явища можна надати наступне визначення: інформаційні технології – це цілеспрямована сукупність інформаційних процесів та методів створення, пошуку, отримання, передачі, збору, обробки, накопичення, зберігання, розповсюдження, використання та захисту інформації.

ЛИТЕРАТУРА

1. Про Національну програму інформатизації Верховна Рада України : Закон України від 04.02.1998 № 74/98-ВР // Відомості Верховної Ради України (ВВР), – 1998, – N 27-28, – Ст.181
2. Угода про співробітництво у формуванні інформаційних ресурсів і систем, реалізації міждержавних програм держав-учасниць Співдружності Незалежних Держав у галузі інформатизації [Е. ресурс] : Міжнародний документ від 24.12.1999 – Режим доступу до ресурсу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/997_842/ed20010607/find?text=%C8%ED%F4%EE%F0%EC%E0%F6%E8%EE%ED%D%FB%E5+%EF%F0%EE%F6%E5%F1%F1%FB
3. Офіційний сайт Верховної Ради України [Е. ресурс] : Режим доступу до ресурсу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/main>
4. Угода про правовий режим інформаційних ресурсів Прикордонних військ держав-учасниць СНД : Міжнародний документ від 25.11.1998 [Е. ресурс] – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/997_344
5. ISO/IEC 38500:2015 «Управління інформаційними технологіями в організаціях» (Governance of IT for the organization) : Міжнародний стандарт [Е. ресурс] – Режим доступу: <https://www.iso.org/obp/ui/#iso:std:iso-iec:38500:ed-2:v1:en>
6. Інформаційна безпека як соціокультурний феномен (соціально-філософський аналіз) : дис. ... канд. філос. наук;

- 09.00.03 / В. Ю. Триняк. – Д., 2009. – 189 с. + автореф. [Е. ресурс] – Режим доступу: library.dsu.dp.ua/0610.rtf
7. Роль та переваги використання інформаційних технологій в навчальному процесі (на прикладі навчальної дисципліни "Інформаційне право") / О. М. Селезньова // Інформація і право. - 2012. - № 3. - С. 153-158. [Е. ресурс] – Режим доступу: <http://ippi.org.ua/seleznova-om-rol-ta-perevagi-vikoristannya-informatsiinih-tehnologii-v-navchalnomu-protsehi-na-pri>
 8. Дидактичні умови впровадження інформаційних технологій у навчальний процес вищого навчального закладу: автореф. дис. канд. пед. наук / Н. О. Побережна. – Кривий Ріг : Б. в., 2010. – 20 с. [Е. ресурс] – Режим доступу: <http://liber.onu.edu.ua/opacunicode/index.php?url=/notices/index/IdNotice:368638/Source:default>
 9. Информационные технологии в управлении предприятием [Е. ресурс] – Режим доступу: <http://psy.tsu.ru/hrm.pdf>
 10. Саушкин Б.П. Раздел 8. ОСНОВЫ ТЕХНОЛОГИИ. [Е. ресурс] – Режим доступу: http://chemanalytica.com/book/novyuy_spravochnik_khimika_i_tekhnologa/12_obshchie_svedeniya/6289
 11. Информационные технологии. Защита информации [Е. ресурс] – Режим доступу: http://lab314.brsu.by/sil/sil_IT/sil_IT/sil_theory/sil_t1.htm
 12. Гапоненко А.Л., Орлова Т.М. Управление знаниями. Как превратить знания в капитал [Е. ресурс] – Режим доступу: http://game.ru/book/management/upravlenie_znaniyami_kak_pre_vratit_znaniya_v_kapital.pdf
 13. Harvey L. Poppel, Bernard Goldstein // Information technology: the trillion-dollar opportunit : McGraw-Hill, 1987 [Е. ресурс] – Режим доступу: http://books.google.com.ua/books/about/Information_technology.html?id=xPyiWvj21AC&redir_esc=y
 14. Правові та організаційні основи інформаційної діяльності законодавчої гілки влади в Україні [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Дорогих Сергій Олександрович ; НДІ інформатики і права Нац. акад. прав. наук України. - Київ, 2017. - 19 с. Е. ресурс] – Режим доступу: http://ippi.org.ua/sites/default/files/dis_dorogih.pdf

REFERENCES

1. On the National Program of Informatization Verkhovna Rada of Ukraine: Law of Ukraine dated February 4, 1998, No. 74/98-BP // Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine (BPD), - 1998, - N 27-28, - Article 181
2. Agreement on cooperation in the formation of information resources and systems, implementation of interstate programs of the member states of the Commonwealth of Independent States in the field of informatization [Е. source]: International document of 24.12.1999 - Mode of access to the resource: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/997_842/ed20010607/find?Text=%C8%ED%F4%EE%F0%EC%E0%F6%E8%EE%ED%E%FB%E5+%EF%F0%EE%F6%E5%F1%F1%FB
3. Official website of the Verkhovna Rada of Ukraine [Е. source]: Mode of access to the resource: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/main>
4. Agreement on the legal regime of information resources of the Border Troops of the CIS member-states: International document dated November 25, 1998 [Е. source] - Mode of access: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/997_344
5. ISO / IEC 38500: 2015 "Information Technology Management in Organizations": International Standard [Е. source] - Access Mode: <https://www.iso.org/obp/ui/#iso:Std:iso-iec:38500:ed-2:v1:en>
6. Information security as a sociocultural phenomenon (sociophilosophical analysis): Thesis. ... Candidate Philosophy Sciences; 09.00.03 / V. Yu. Triniak. - D., 2009. - 189 с. + Autoref. [Е. source] - Access mode: library.dsu.dp.ua/0610.rtf
7. The role and advantages of using information technologies in the educational process (on the example of the academic discipline "Information Law") / O. M. Seleznev // Information and Law. - 2012. - No. 3. - P. 153-158. [Е. source] - Access mode: <http://ippi.org.ua/seleznova-om-rol-ta-perevagi-vikoristannya-informatsiinih-tehnologii-v-navchalnomu-protsehi-na-pri>
8. Didactic terms of implementation of information technologies in the educational process of higher educational institutions: autoref. Thesis Cand. Ped Sciences / N.O. Poberezhnaya. - Kryviy Rih: B.V., 2010. - 20 s. [Е. source] - Access mode: <http://liber.onu.edu.ua/opacunicode/index.php?url=/notices/index/IdNotice:368638/Source:default>
9. Information technology in enterprise management [Е. source] - Access mode: <http://psy.tsu.ru/hrm.pdf>
10. Saushkin BP Section 8. BASES OF TECHNOLOGY. [Е. source] - Access mode: http://chemanalytica.com/book/novyuy_spravochnik_khimika_i_tekhnologa/12_obshchie_svedeniya/6289
11. Information technology. Information Protection [Е. source] - Access Mode: http://lab314.brsu.by/sil/sil_IT/sil_IT/sil_theory/sil_t1.htm
12. Gaponenko AL, Orlova T.M. Knowledge management. How to turn knowledge into capital [Е. source] - Access mode: http://game.ru/book/management/upravlenie_znaniyami_kak_pre_vratit_znaniya_v_kapital.pdf
13. Harvey L. Poppel, Bernard Goldstein // Information technology: the trillion-dollar opportunit: McGraw-Hill, 1987 [Е. source] - Access mode: http://books.google.com/books/about/Information_technology.html?Id=xPyiWvj21AC&redir_esc=y
14. Legal and Organizational Foundations of Information Activity of the Legislative Branch of Government in Ukraine [Text]: author's abstract. Thesis ... Candidate Lawyer Sciences: 12.00.07 / Dear Sergei Alexandrovich; Research Institute of Informatics and Law of the National Acad. Right Sciences of Ukraine. - Kyiv, 2017. - 19 p. Е. source] - Access mode: http://ippi.org.ua/sites/default/files/dis_dorogih.pdf

Information technologies in the legal sphere of Ukraine: basic approaches to the definition

K. V. Yudkova

Abstract. The article analyzes the existing interpretations and identifies the main approaches to the definition of the term of "information technology". As well, the definition of term based on a technocratic approach is offered. Mentioned definition could provide unambiguity and concreteness of the definition of the concept and its further interpretation for the completeness of the legal regulation of certain groups of social relations in the sphere of the creation and use of information technologies.

Keywords: *information technologies, information and communication technologies, information process, conceptual-categorical apparatus.*

Информационные технологии в правовой сфере Украины: основные подходы к определению

К. В. Юдкова

Аннотация. В статье проанализированы существующие толкования и выделены основные подходы к определению понятия «информационные технологии». Также предложено определение на основе технократического подхода, которое могло бы обеспечить однозначность и конкретику дефиниции понятия и дальнейшего его толковании для полноты правового регулирования отдельных групп общественных отношений в сфере создания и использования информационных технологий.

Ключевые слова: *информационные технологии, информационно-коммуникационные технологии, информационный процесс, понятийно-категориальный аппарат.*